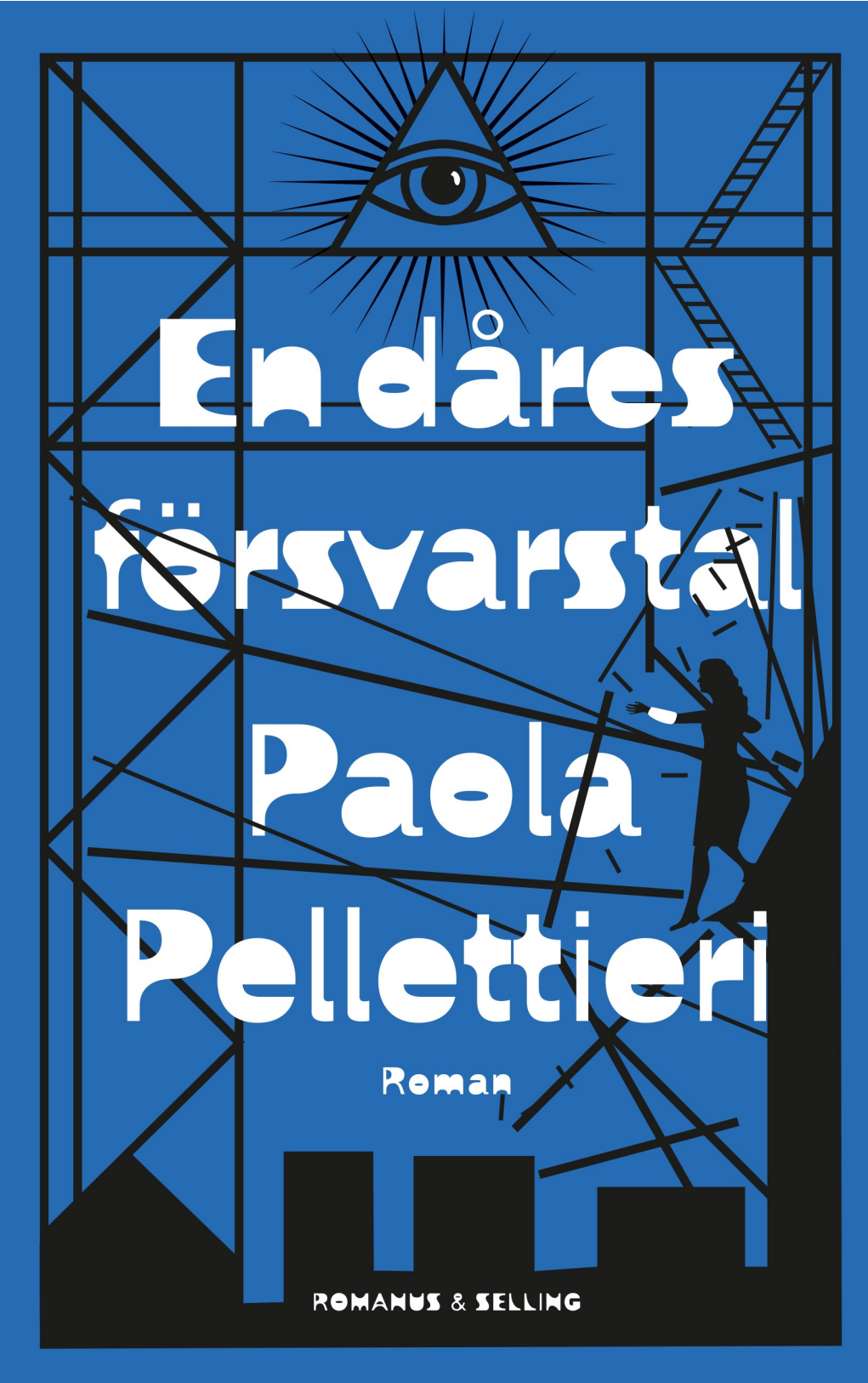

En dåres försvarstal Paola Pellettieri

Roman

ROMANUS & SELLING

PAOLA PELLETTIERI

En dåres försvarstal

Roman

**ROMANUS
& SELLING**

TIDIGARE UTGIVNING AV PAOLA PELLETTIERI

Tack för matchen (2022)

Romanus & Selling
Box 3159, 103 63 Stockholm
info@romanusochselling.se
www.romanusochselling.se

ISBN 978-91-89949-11-9
Copyright © Paola Pellettieri 2025
Omslag: Lotta Köhlhorn
Tryck: ScandBook, EU 2025
Första tryckningen

Till min älskade syster Teresa. Ditt stöd bär upp varje rad.

Prolog

Jag skriver detta i hopp om att få upprättelse. Min intention är inte att framställa mig själv som oskyldig, för det är jag inte. Hela min smutsiga historia är sann, och just därför måste den berättas.

Ändå tvekar mina händer över tangentbordet. Ord är som stenar man kastar i sjön, de ger ringar på vattnet. Av den anledningen har jag tidigare stoppat diverse alster i byrålådan. Det finns även ett antal brev som inte har blivit skickade. Jag tänker i synnerhet på ett specifikt, mycket utförligt sådant, jag i slutänden aldrig vågade posta. Jag kan ångra det nu. Inte för att brevet (om det hade blivit skickat) skulle ha förändrat mina personliga omständigheter, utan för att adressaten hade haft chansen att lära sig en läxa, något som i sin tur hade kunnat gagna kvinnorna i hans liv. Att ligga lågt är tryggt, men det ger inga större resultat.

Du kanske anser att en publikation av det här slaget fungerar kontraproduktivt? I så fall har du möjligtvis rätt. Dessutom drar jag mitt namn i smutsen, just det namn jag så innerligt önskar rentvå – en paradox jag lovar att återkomma till.

Jag vill därför klargöra följande: Läser du ända till sista sidan är du också fri att döma mig precis hur du vill. Jag litar

på din rättvissekänsla och kommer inte att gå i försvar om du väljer att klandra mig. Allt jag önskar, är att för en stund få din fulla uppmärksamhet.

Härmed kan ridån gå upp och historien börja.

Lördag

”Igår försökte jag ta livet av mig”, sa jag till prästen mitt emot.

Han la huvudet på sned, rynkade ögonbrynen och flyttade sig en bit ut på kanten av stolen. Positionen fick honom att likna en tiggande hund. Han hade just presenterat sig, men jag hade redan glömt hans namn. Det var något på d. Dragos eller Dragan eller något i den stilen. Ett namn som inte alls passade en präst.

”Vad hände, Patricia?” sa han. ”Berätta.”

Jag tyckte att hans fråga var påflugen, så påflugen att jag fick lust att resa mig upp och gå därifrån. Men det gjorde jag inte. Det hade verkat dumt att bli förnärmad. Hans undran var varken konstig eller olämplig. Jag hade kommit dit på eget initiativ, frivilligt placerat mig själv i länstolen på hans lilla kontor och, helt utan tvång, avslöjat min hemlighet.

I ett försök att undvika hans granskande blick tittade jag ut genom fönstret. Snön hade börjat falla och himlen var vit på det där sättet som fick ljuset att sticka i ögonen. Jag ville be honom dra för gardinerna, men lät bli. I stället försökte jag förhålla mig till hans obekväma fråga. Varför hade jag velat döda mig själv? Svaret gömde sig i halsen, eller var det i magen det satt? I bröstet kanske.

Jag sneglade på honom. Han väntade tålmodigt på mitt svar.

Utan att säga något bytte han ställning i stolen och knäppte sina händer i knät. Inte som när man knäpper dem i bön. Det var mer av en nervös gest, en sådan man tar till när man inte vet var man ska göra av sina händer. Men helt säker kunde jag inte vara. Kanske var det en bön ändå? Sökte han gudomlig vägledning? Situationen var känslig och jag hade övertaget. Sa han fel sak till mig nu, fanns det risk för att jag skulle gå raka vägen ner till centralstationen och kasta mig framför tåget och då hade skulden varit hans. Ett snedsteg av det slaget skulle en präst ha svårt att leva med. Han förväntades kunna det här. Han var utbildad till att få ordning på sådana som jag, få mig att känna livslust igen, få mig att bli hel.

”Som historisk gestalt är Jesus väldigt intressant”, sa jag, ”men jag tror inte på honom. Inte som Guds son i alla fall. För att vara ärlig tror jag inte på Gud heller för den delen. Fast jag utesluter ingenting, man måste hålla sinnet öppet. Eller hur?”

Prästen log svagt och nickade.

”Vad var det som hände igår egentligen?”

Jag öppnade munnen men inga ord kom ur den. Hela åtta muskler fanns det i tungan. Det hade jag läst en gång. Tungan var ett av människans mest rörliga organ, ett knippe muskeltrådar, inkapslade i en slemhinna täckt av smaklökar. Nu kändes denna mirakulösa oktagon kompakt och trög, ovillig att samarbeta. Var detta ett första tecken på någon allvarlig sjukdom? MS kanske eller, ännu värre, ALS?

Tanken genererade först en kall, sedan en het våg genom kroppen. Hjärtat slog snabbare och jag drog ett djupt andetag. En serie vallningar rullade från solarplexus upp via bröstet och halsen till ansiktet där svetten bröt fram. Klimakteriet, liksom döden, var mig ständigt i hälarna.

”Jo”, sa jag och insåg att jag nog hade inbillat mig det där

med tungan ändå. ”Det var här i Lund, i backen ner för Stora Södergatan. Jag cyklade utan hjälm, kullerstenarna var isiga och det kom en buss körande i motsatt fil. Jag borde ha saktat ner, men det gjorde jag inte. I stället ökade jag farten och när bussen passerade vred mina händer på styret. Mot bussen till.”

Jag lyfte min gipsade vänsterarm för att påvisa resultatet.

”Det blev en frontalkrock kan man säga.”

”En bruten arm?” sa han. ”Inget mer?”

Jag skakade på huvudet.

”Och du blev ordentligt undersökt på sjukhuset?”

”Röntgad rakt igenom.”

”Och inget annat än en bruten arm? Inga inre blödningar, inga skallskador?”

”Några blåmärken bara.”

”Då hade du en otrolig tur”, sa han och skakade på huvudet.

”Det beror väl på hur man ser det”, sa jag, ”men det var ju inte högerarmen i alla fall.”

Han hade talat om tur och samtidigt skakat på huvudet. Det var motsägelsefullt och jag gillade paradoxer. Ändå kände jag en tilltagande besvikelse. Var detta allt han hade att komma med? Jag ville höra en predikan eller några väl valda bibelcitater. Inte bli serverad den ena självklarheten ovanpå den andra. Han kunde väl åtminstone ha sagt något om änglavakt?

”Förlåt”, sa jag, ”men vad var det du hette nu igen?”

”Dalibor.”

”Dalibor? Är det serbiskt?”

Han nickade och log. Det var ett fint leende. Hans tänder var väldigt vita. Han måste ha blekt dem. Ingen kunde ha så vita tänder av naturen.

”Berättade du på sjukhuset”, sa han, ”att du hade försökt ...”

”Ta livet av mig?”

”Just det.”

”Nej”, sa jag. ”De trodde det var en olycka.”

”Varför sa du inte som det var?”

”För att jag inte ville bli tvångsinspärрад på psyk.”

Nu kunde jag inte låta bli att undslippa mig en suck. Hans frågor fick det att krypa i mig. Men jag ville inte gå, jag ville stanna. Dalibor var kanske inte den vassaste kniven i lådan, men han hade något. Vad var det han hade egentligen?

Jag studerade hans knäppta händer. De var rejäla, men ändå smidiga, och på vänster ringfinger glänste en vigselring. En ring som med största sannolikhet representerade ett hetero-äktenskap. Han såg inte det minsta homosexuell ut i alla fall. Det kunde naturligtvis vara svårt att avgöra någons sexuella läggning bara genom att studera utsidan, men jag brukade sällan ha fel på den punkten. Mer komplicerat var det att uppskatta folks ålder. Dalibor hade kunnat vara allt mellan trettiofem och fyrtiofem. Han var inte speciellt lång, men bredaxlad och atletiskt byggd. Lårmusklerna spände i byxtyget och på ena armen hade han en tatuering som föreställde ett stirrande öga. Han hade ingen prästklädsel på sig, utan bar en vanlig kortärmad skjorta och ett par svarta jeans. På fötterna satt vita, helt fläckfria gym-paskor. Bara en liten detalj drog ner det städade helhetsintrycket. En brun fläck på hans skjortbröst. Var det kaffe? Jag föreställde mig att präster drack mycket kaffe, säkert en sex, sju koppar om dagen. Det blev nog en del fikabröd också. Han såg ut att vara typen som kunde sluka en hel påse giff-lar utan att gå upp i vikt, eller massor av småkakor. Drömmar, chokladsnittar, finska pinnar och syltkakor.

”Varför kom du hit idag, Patricia?” sa Dalibor och log sitt trevande leende.

”Det var den där skylten”, sa jag. ”Jag såg den på vägen hem från Systemet.”

”Vilken skylt?”

”Kom in för ett själavårdande samtal. Det stod så på anslags-tavlan, utanför församlingsgården.”

”Just det, ja”, sa han och nickade.

Själavård. Det var ett vackert ord. Jag hade aldrig varit religiös, men tanken tilltalade mig. Att få själen vårdad. Det behövde jag. Om mannen framför mig var kapabel att utöva själslig vård var en annan fråga. Han motsvarade inte alls min bild av en präst, men min bild av präster var med största sannolikhet förlegad. Under alla omständigheter var jag villig att bli överraskad och på sätt och vis hade han redan förvånat mig. Jag hade trott att han skulle säga något moraliserande om påsen med vinflaskor som var placerad mellan mina fötter, men min alkoholkonsumtion verkade inte intressera honom.

”Har du haft ett sådant här samtal tidigare?” sa Dalibor.

”Nej”, sa jag.

”Det kan vara bra för dig att veta att jag har tystnadsplikt. Allt du säger här, stannar här”, sa han och tillade att det fanns en poäng med att han inte hade satt på sig prästskjortan.

Som symbol för ämbetet kunde kragen inge ett visst förtroende, medgav han. Men den riskerade också att skapa distans. Själv var han inte mycket för det formella, och liksom han sökte mitt godkännande, tystnade han och höjde frågande på ögonbrynen. Jag sa att det enda som betydde något för mig var hans religiösa inställning och han verkade gilla mitt svar, för han nickade och gav ifrån sig ett hummande läte. Sedan talade han en lång stund om vad själavård innebar. Jag lyssnade inte så noga. Inte för att hans redogörelse var ointressant, utan för att hans mun rörde sig så fångslande medan han talade. Läpparna var mörka, tunna och fint mejslade. Kunde han kyssa sin fru med de där tunna läpparna och exakt var på hennes kropp brukade hans mun befinna sig? Hade han för vana att kyssa henne på andra ställen än bara på munnen? Mellan benen, till exempel?

Dalibors blick vilade på mig, mjuk och öppen. Såg han så där på sin fru när han kom hem från jobbet? När hon bad honom att gå ut med soporna, mata hunden, hjälpa barnen med läxorna. Var det ett radhus de bodde i, ett sådant med inbyggt garage och en liten gräsplätt på baksidan? Ett trist litet liv, precis som mitt. Jag hade i och för sig varken barn, partner eller radhus, men ändå. Det spelade ingen roll vilken rekvisita man pyntade tillvaron med. Tillvaron var ändå densamma.

”Livet hade varit så mycket enklare om jag hade kunnat tro på något större”, sa jag. ”Något som kunde få meningslösheten att bli meningsfull.”

”Är det så du känner, Patricia? Att allt är meningslöst?”

Varför sa prästen mitt namn hela tiden? Det fick honom att låta som en telefonförsäljare, en som hade gått kursen och fått lära sig att personligt tilltal säljer.

”Jag vet inte”, sa jag och ryckte på axlarna. ”Jag vet inte vad jag känner...”

Jag såg förbi honom ut genom fönstret igen. Snön föll kraftigare nu, virvlade i spiraler kring lyktstolparna och stormade mot fönsterglasat i oregelbundna attacker. På fönsterbrädan stod en röd julstjärna placerad i en handdrejad kruka. Jag undrade hur den hade hamnat där. Var det Dalibor som själv hade gått och köpt blomman? Ställt den där, tänkt att den skulle skapa lite trevnad på hans rum, tänkt att den skulle matcha de röda gardinerna. Mina ögon fortsatte sin vandring från fönstret vidare längs rummets väggar. Över skrivbordet hängde en tavla med några snirkliga rader jag inte kunde låta bli att läsa.

Kärleken är tålmodig och god.

Kärleken är inte stridslysten,

inte skrytsam och inte uppblåst.

Den är inte utmanande,

*inte självisk, den brusar inte upp,
den vill ingen något ont.
Den finner inte glädje i orätten
men gläds med sanningen.
Allt bär den, allt tror den,
allt hoppas den, allt uthärdar den.
Men nu består tro, hopp och kärlek, dessa tre,
och störst av dem är kärleken.*

På ramen stod en handskriven hänvisning till radernas ursprung: Första Korinthierbrevet 13.

Jag såg på prästen igen och la åter märke till den där kaffe-fläcken på hans skjortbröst. Nu kring jul fikade de väl hela tiden på det här stället, torrt saffransbröd som absorberade varenda droppe saliv i munhålan. Lussebullar krävde sitt kaffe för att inte fastna halvvägs ner genom matstrupen. Massor av kaffe.

”Ärligt talat, Dalibor”, sa jag, bara för att härma hans teleförsäljarstil. ”Jag vet inte vad jag gör här. Jag har aldrig varit religiös och kommer med största sannolikhet inte att bli det heller. Du spiller din tid på mig.”

Dalibor skakade häftigt på huvudet. Det här fick honom verkligen att vakna till liv. Det var väl missionären i honom som såg sin chans att dra sitt strå till stacken. Tänk att få en vilsen syndare som jag att se ljuset.

Med stor iver började han tala om Jesus. Visste jag att lärjungarna hade varit en bunt trolösa typer från början? Fiskare och tulltjänstemän, löst folk som inte alls brukade ägna sig åt några religiösa aktiviteter.

”Ja, det visste jag nog”, sa jag och tryckte ner protesten som ville tränga upp ur strupen.

Förstod han inte att jag, i min desperata situation, inte brydde

mig det minsta om lärjungarna? Jag borde ha påpekat det, men det gjorde jag inte. I stället levererade jag några artiga följdfrågor. Jag ville att Dalibor skulle komma hem till sin fru ikväll och tro att hans yrke gjorde skillnad. Jag föreställde mig hur han skulle sträcka sig efter hennes hand över middagsbordet, krama den och le mot henne med sina vita tänder. Tänderna skulle glänsa i skenet av stearinljuset och det där leendet skulle göra Dalibors barn trygga. De skulle tro att deras pappa hade koll på läget och att hela familjen vilade i händerna på något större. En himmelsk fader med de bästa av intentioner. Det fanns inget ont eller farligt utanför deras små radhusväggar. Allt var gott, även det som inte verkade vara gott. För Gud hade en plan, och de som dog i krig och svält fick komma raka vägen upp till himlen.

”Vad jag försöker säga”, sa Dalibor, ”är att du inte alls behöver vara troende för att sitta här. Ibland är det till och med lättare för den som inte har en tro att få ett autentiskt möte med Gud. Det finns så många religiösa föreställningar som kan stå i vägen.”

Bra Dalibor, tänkte jag. Det där var faktiskt ganska intressant sagt. Jag kanske hade missbedömt honom ändå?

”Den här meningslösheten du känner”, fortsatte han. ”Var kommer den ifrån? Hur skulle du beskriva dig själv, Patricia?”

Hur skulle jag beskriva mig själv? Hur skulle någon kunna beskriva sig själv? Det var omöjligt, förstod han inte det? Det fanns ingenting att säga som kunde ringa in jaget. Inget som kunde summera vem man egentligen var. Bakom alla barn-domsminnen och relationsproblem, personlighetsdrag och neuroser, värderingar och politiska åsikter, sexuella preferenser, intressen och ointressen, förhoppningar och besvikelser fanns ingenting. Det var det som var problemet. Kärnan var tom. Kunde jag säga det till honom? Skulle Dalibor vara kapabel att hantera sanningen?

”Vet du vad”, sa jag, ”jag kan faktiskt inte beskriva mig själv och även om jag kunde, så har jag ingen lust. Jag har pratat om mig själv i så många år nu, att jag inte står ut med att göra det en enda sekund till. Vet du hur mycket tid och pengar jag har lagt ner på att gå i terapi? Jag har vänt ut och in på mig själv, finkammat min själsliga terräng in absurdum, lyft på varenda liten sten. Ärligt talat vet jag inte vad jag gör här.”

Dalibor rynkade pannan.

”Varför säger du så?”

Jag ryckte på axlarna.

”Det finns ingenting kvar att upptäcka inuti. Och förresten handlar det inte om mig.”

”Vem handlar det om då?” sa han och såg på mig som om jag vore en postmodernistisk installation.

”Det räcker med att titta på nyheterna i fem minuter”, sa jag och hörde hur gäll min stämma lät, ”för att konstatera att mänskligheten är en stor analöppning, ur vilken avföringen hejdlöst forsar. Ja, förlåt ordvalet, men det är tyvärr sant.”

”Hm”, sa Dalibor och såg kisande på mig. ”Kan du utveckla det där lite?”

”Krig, svält, miljöförstöring, mord och inflation”, sa jag. ”Elände är det enda nyheterna rapporterar om. För att inte tala om sociala medier. Som en gigantisk hjärna spyr flödet ur sig den ena efterblivna tanken efter den andra, helt utan sammanhang. Silikonläppar, fetma, muskler och pormaskar varvas med reklam, politiska brandtal, kloka citat och recept på nudelsoppa och kladdkaka.”

”Pormaskar?” sa Dalibor.

”Du har kanske helt andra saker i ditt flöde”, sa jag, ”men jag kan säga att det tog mig säkert en månad att bli fri från strömmen av acne, eftersom den sadistiska algoritmen hade

lagt märke till att jag vid ett enda tillfälle hade råkat titta på hur en talgkörtel blev tömd på innehåll.”

Dalibor rynkade näsan. Om det var av äckel eller engagemang, kunde jag inte avgöra.

”Min poäng är”, sa jag, ”att graden av idioti är skrämmande. Men kanske ännu mer skrämmande är bristen på medkänsla. Folk betar sig som svin mot varandra, och trots att det bara var några decennier sedan vi hade ett krig som tog kål på över femtio miljoner människor, röstas det nu fram ledare som bidrar med exakt samma typ av politik som skapade den förra världskrigskatastrofen.”

Jag samlade mig ett par sekunder innan jag fortsatte i ett lugnare tempo.

”Och inte nog med det. Vi har en alarmerande klimatkris att ta tag i, men eftersom folk hellre vill äta hamburgare, konsumera prylar och åka till Thailand, och politikerna inte vill säga tråkiga saker som får dem att mista väljare, så sticker alla huvudet i sanden och låtsas som ingenting.”

Jag gjorde en paus för att ge Dalibor chansen att yttra sig, men han förblev tyst.

”Hur kan människan vara så infernaliskt dum?” sa jag. ”Och om nu Gud har skapat människan så undrar jag varför. Vad var planen? Det är bara en tidsfråga innan vi i självsanerande syfte utplånar varandra. Ur ett rationellt perspektiv borde vi begå kollektivt självmord. Ser man på det ur ett icke-rationellt perspektiv, kan man möjligtvis inbilla sig att det finns en mening med hela den här vansinniga karusellen och att det onda i slutänden kommer att generera någonting gott.”

Jag slöt munnen och inväntade hans reaktion, men det kom ingen, vilket förvånade mig. Mitt resonemang borde få honom att tvivla på sitt yrkesval, och om inte tvivla så åtminstone skämmas.

”Det är just därför jag sitter här nu”, fortsatte jag.

”Jaså?” sa han. ”Nu hänger jag inte riktigt med...”

”Jag vill att du ska ge mig en tro”, sa jag. ”Något som får mig att vilja leva igen. Jag vill inte vara ateist längre, jag vill att du ska omvända mig. Jag vill möta Jesus!”

Dalibors ögon vidgades en aning. Han såg på mig i tystnad, så länge att tystnaden började skava mellan oss. Jag förstod att jag hade gett honom en omöjlig uppgift, och liksom för att göra saken ännu värre hörde jag mig själv tillägga:

”Och det måste gå fort. Om jag inte börjar tro på Gud inom en snar framtid kommer jag att göra slut på mig själv. Det är naturligtvis inte ditt ansvar, beslutet kommer helt och hållet att vila på mina axlar. Men jag skulle uppskatta om du ville anstränga dig ett extra varv för min skull.”

”Ett extra varv, hur menar du då?” sa han och svalde.

”Ge mig snabbkursen, är du snäll.”

”Snabbkursen?” sa Dalibor och skakade på huvudet. ”Vad betyder det?”

”Ge mig ditt allra bästa bud på hur en sådan som jag kan bli frälst inom, låt säga ... en vecka.”

Dalibors ansikte var orörligt, jag kunde omöjligt dechiffrera vad som utspelade sig bakom fasaden. Förmodligen en galopperande panik, något som skulle spilla över på hans familj ikväll. Det fick mig att vilja ta tillbaka alltihop. Vad hade jag för rätt att ösa min bitterhet över en stackars hjälplös präst? Och det där med ateist var väl inte helt sant? Agnostiker hade varit en mer korrekt beskrivning av mig själv. Eller eklektiker kanske. Buddhismen hade länge varit min andliga preferens, men den klassades väl egentligen inte som en religion? Fast om sanningen skulle fram var jag något av ett Jesus-fan också. Kunde man bara bortse från allt det där med Guds son, så var Nya testamentet riktigt intressant läsning. Jesus var en

modig revolutionär och den ultimata medmänniskan. En personifiering av kärlek och medkänsla, och sådana människor beundrade jag.

”Okej”, sa Dalibor efter en stund. Munnen fick ett spänt drag. ”Jag vet inte om jag kan hjälpa dig men jag ska göra mitt allra bästa. En snabbkurs har jag inte, men det finns en metod som kanske kan öppna dig inför ett möte med Gud. Men bara om du verkligen går in för det.”

Han var skarp nu, på gränsen till farlig. Den slöa kniven hade slipats. Något i mitt mellangärde fladdrade till, något som påminde om livslust. Jag hade nämligen haft det en gång och jag mindes hur det brukade kännas.

”Jag är redo”, sa jag. ”Bara ge mig din metod.”

Utan omsvep började han förklara principen för den gyllene regel som inte bara genomsyrade kristendomen, utan även buddhismen, hinduismen, islam och judendomen. Den etiska princip som var själva kärnan i religionsutövandet och som enligt honom kunde användas som ett slags kvitto.

”Ett kvitto?” sa jag.

Dalibor lutade sig framåt i stolen och vilade hakan i händerna. Han fixerade mig med blicken, som om han var i färd med att avslöja en stor hemlighet.

”Varje religion har sin mystika tradition”, sa han. ”Känner du till mystiken som begrepp?”

”Talar du om gnosticismen nu?” sa jag.

”Gnosticism, sufism, kabbalism, kalla det vad du vill. Det är inte traditionen som är den viktiga. Det viktiga är mystikerns relation till religionen.”

”Och hur ser den ut?” sa jag.

”En mystiker praktiserar sin tro i stället för att filosofera över den. Mystikern tillämpar sin tro så konsekvent att hon eller han är beredd att göra vad som helst för att bli ett levande

exempel. Jesus var mystiker, och som du vet blev han korsfäst för sina handlingar. Nu korsfäster vi inte människor längre och därför vågar jag föreslå den här radikala metoden. Jag tror att du hade kunnat bli hjälpt om du är villig att göra samma sak.”

”Vad då för sak?”

”Leva som en mystiker.”

Jag lutade mig framåt i stolen så att jag intog exakt samma position som Dalibor.

”Jag gillar det jag hör”, sa jag.

Ställningen fick mitt gips att spänna kring muskulaturen, det värkte i armen men jag ignorerade smärtan. Våra ansikten var bara ett par decimeter isär nu. Hade jag sträckt mig ytterligare en bit fram, hade jag kunnat kyssa den där tunna, mörka munnen. Jag kunde känna hans andedräkt mot mitt ansikte och tyckte att den doftade av kanel.

”Men det finns ett litet problem”, sa jag. ”Jag har ju ingen tro att praktisera.”

”Sant”, sa Dalibor, ”och det är här den gyllene regeln kommer in i bilden.”

Det hade börjat skymma utanför och snön som virvlade runt gatlyktorna, virvlade nu i käglor av ljus. Ingen lampa var tänd i rummet, och i dunklet glänste Dalibors ögon svarta. Så här intim hade jag inte varit med någon på flera år. Kanske kände han samma sak, för han lutade sig tillbaka i stolen och sträckte ut handen mot en golvlampa som stod bredvid. Med ett klickande läte fylldes rummet av ljus.

”Behandla andra så som du själv vill bli behandlad”, sa han och höjde på ögonbrynen. ”Håller du med om det? Tycker du att den gyllene regeln är en bra regel?”

Jag gjorde samma sak som han och lutade mig tillbaka i stolen.

”Ja”, sa jag. ”Det är en väldigt bra regel.”

”Där har du din tro”, sa han och slog ut med handen.

”Är det allt jag behöver göra menar du, behandla andra så som jag själv vill bli behandlad? Det gör jag redan. Jag brukar inte behandla andra illa.”

”Allt du behöver göra?” sa han och gav ifrån sig ett lågt skratt. ”Om du verkligen går in för det skulle jag säga att det blir en rejäl utmaning. Är du villig att testa?”

”Kommer jag att bli frälst då?”

Det kunde Dalibor inte ge mig något entydigt svar på. Man brukade säga att gärningarna föddes ur tron, förklarade han. Men ibland kunde saker och ting fungera omvänt. Ibland kunde tron, som genom ett mirakel, uppstå ur handlingarna. Hela saken var med andra ord ett experiment, något vi gjorde tillsammans och vi behövde därför ingå ett avtal. Under en veckas tid skulle jag, i alla möten med andra människor (och på ett alltigenom kompromisslöst vis) underkasta mig den gyllene regeln. Jag måste också lova honom att jag under denna vecka inte skulle ta mitt liv. Efter avslutat uppdrag skulle jag komma tillbaka och rapportera och tillsammans kunde vi sedan göra en grundlig utvärdering av situationen. Det var detta han kallade ett kvitto. Ett kvitto på utfallet.

”Och när det blir svårt”, sa Dalibor, ”för det kommer att bli svårt. Då ska du be Gud om hjälp. Även om du inte tror på Gud.”

”Ska jag be?” spottade jag ur mig. ”Det kan jag inte, jag vet inte hur man gör.”

”När det kommer till bön finns det inget rätt eller fel.”

”Lätt för dig att säga”, sa jag. ”Du får nog ge mig några riktlinjer.”

Dalibor undersökte mig med blicken, liksom han försökte lista ut vilken strategi som lämpade sig bäst för en sådan som jag.

”Den bön jag brukar tillämpa”, sa han, ”är den bön som inte önskar något.”

”Är inte det själva poängen med att be till Gud? Att önska sig?”

”Inte alls. Tvärtom faktiskt.”

Han utvecklade sitt resonemang, förklarade att det handlade om att underkasta sig Guds vilja, i stället för att se Gud som en beställningsmottagare av privata begär.

”Det kan till exempel låta så här”, sa han. ”Gud, visa mig vägen, låt mig vara ditt verktyg.”

”Usch”, sa jag. ”Det låter som rena rama slaveriet.”

”Eller frivillig tjänstgöring kanske?”

Jag funderade på saken. Att underkasta mig hade jag aldrig varit bra på, utom möjligtvis i sexuella sammanhang. Att bistå en patriark i himlen kändes oinspirerande, men vad hade jag att förlora egentligen? Hela tillvaron hade förvandlats till en enda stor återvändsgränd och Dalibors metod framstod som min sista utväg.

”Vi säger väl det då”, sa jag.

”Men du måste lova mig att vara konsekvent”, sa han och höjde ett förmanande pekfinger i luften. ”Lovar du det?”

Det var en bra fråga. Mina krafter var begränsade och att lova saker utan att hålla dem var inte min stil. Skulle experimentet ge några resultat var jag tvungen att hänge mig, så mycket förstod jag. Jag behövde satsa hundra procent. Inte nittiofem, inte nittionio, utan hundra. Var jag beredd på det?

”Jag lovar att göra mitt allra bästa”, sa jag. ”Men jag kan inte lova att jag kommer att be till Gud.”

Och nu fick jag mitt bibelcitат.

”I Matteusevangeliet säger Jesus så här”, sa Dalibor med klang i stämman. ”Be, så skall ni få. Sök, så skall ni finna. Bulta,

så skall dörren öppnas. Ty den som ber, han får, och den som söker, han finner, och för den som bultar skall dörren öppnas.”

”Det låter hoppfullt”, sa jag.

Dalibor såg nöjd ut och jag tyckte synd om honom. Att hoppas var destruktivt, förstod han inte det? Å ena sidan kunde framtidstro skapa livsglädje och bli en drivkraft som gjorde att man orkade fortsätta, å andra sidan kunde glädjen förvandlas till förtvivlan om förhoppningarna gick i kras. Vilket de oftast gjorde. Att hoppas var att vänta på en gynnsam utveckling som nästan aldrig skedde. Man brukade säga att den som väntade på något gott, aldrig väntade för länge. Men det var fel. Den som väntade på något gott väntade alltid för länge. Alltid.

”Vad tänker du på?” sa Dalibor.

”Att jag inte står ut med mig själv längre”, sa jag och suckade.

”Konstigt egentligen”, sa han. ”Tycker du inte det? Hur kan ett *jag* inte stå ut med ett *själv*? Finns det två inuti dig? Ett jag som inte står ut med ett själv?”

Hans kommentar fick mig att vilja skratta. Två inuti? Det fanns betydligt fler än så. Mitt inre bestod av en hel flock stämmor i ständigt inbördeskrig. Men det sa jag inte. I stället reste jag mig upp och tackade för samtalet, tittade på mobilen för att kontrollera tiden och konstaterade att vi hade talat i över en timme. På skärmen lyste två notiser. Vanja hade ringt mig för hundra gången och jag tänkte att nu borde jag verkligen höra av mig. Men att tänka något och att göra något är två vitt skilda saker, varför jag tryckte bort notiserna och stoppade telefonen i fickan.

”Lycka till nu”, sa Dalibor och öppnade dörren.

”Tack”, sa jag och drog igen blixtlåset på jackan.

Innan jag lämnade hans kontor räckte han mig sitt visitkort. Fast bara utifall.

”Bara *utifall*”, betonade han.

Det var viktigt att jag försökte klara uppgiften själv. Detta var i första hand en sak mellan mig och Gud. I sin roll som präst kunde han sträcka ut en hand om jag hamnade i kris, och i så fall var det bara att ringa. När som helst. Men helst inte.

Vilket fruktansvärt jobb, konstaterade jag för mig själv på vägen ut. Tänk att stå till hands dygnet runt, redo att lyssna på vilken idiot som helst i behov av krishantering. En prästlön kunde omöjligt motsvara den arbetsbördan.

Utanför församlingsgårdens dörrar kikade jag på visitkortet i min hand. Han hade ett lustigt efternamn som var lätt att komma ihåg. Jag smakade på klungan av udda stavelser.

Dalibor Tot skulle möjligtvis bli namnet på min räddare.